

ER GUD DEYÐUR?

NÝGGJA **BÓKAÚTGÁVA** SETIR
SPURNINGAR UM **GUD**, SUM FRØÐINGAR,
RITHØVUNDAR OG ONNUR **ROYNA**
AT SVARA OG **HUGLEIÐA** UM

BÓK

Eyður Klakstein
eydun@sosialurin.fo

Nýggj bók, sum tekur støði í ráðstevnu í Norðurlandahúsinum, viðger Gud og kristindóm í átta ymiskum og mótstríðandi innleggum.

Er Gud til? Hevði Darwin rætt? Kann politikkur byggja á trúgv? Kann kristindómurin vera skaðiligur?

Tað eru spurningarnir, sum verða settir í bókini, og sum átta høvundar svara.

– Hesir spurningar seta aftur og aftur dagsskránna í altjóða kjakinum um átrúnað, virðir og lívsáskoðan.

Men hóast kristindómurin er ein fastgrógvin partur av føroyskari mentan, er tann kritiska og djúptøkna viðgerðin av slíkum spurningum ikki sjónlig í Føroyum, siga teir, sum hava ritstjórnað bókina, Heini í Skorini og Janus á Ryggi.

Tey, sum skriva í bókini eru hesi: Er Gud til? Rói Patursson og Símun Absalonsen.

Hevði Darwin rætt? Hans Andrias Sølvará og Heðin Lamhauge. Kann politikkur byggja á trúgv? Hanus Kamban og Rúni Rasmussen. Kann kristindómurin vera skaðiligur? Ása Johannesen og Jákup Reinert Hansen.

Niðanfyri prenta vit smærri brot av tí, sum fyra av høvundunum skriva í bókini:

Átrúnaður við skynsemi

HANUS KAMBAN

»Øll, sum stíga fram í politikki og siga seg umboða ella kenna Guds vilja ella ætlan, í roynd og veru umboða eina minkaða, skerda og kanska stundum

spilta ella avskeplaða Guds-hugmynd. Á hin bógvin ber til at siga, at ateisturin, sum sigur seg ikki trúgva upp á Gud, óbeinleiðis letur upp fyri Guds-hugmyndarinnar endaløysi og markløysi. Hann ella hon kann tí stundum standa hesum hugtaki nærri enn tann trúgvandi (...).

Religiún er tó ikki bara trúgv ella abstrakt hugsan, men partur av mentan og sosialum lívi. Í hesum leikluti er hon eftir mínum tykki ein róttøkin megi, ein frumtørvur, og tað er líka so høpisleyst at vilja avtaka hana sum at vilja avtaka tjóðina ella kynslívið. Tað er tí skilabest at leggja seg eftir at liva við hesum tørvi, við virðing, við skynsemi, við hógv og við eftirliti.«

Misti barnatrúnna

RÓI PATURSSON

»William Heinesen skriar um fyrstu ferð, hann møtti Christian Matras, sum var komin til Havnar at ganga í realskúla. Christian segði seg

vera fríteinkjara. Tann missiósávirkaði William var heilt forfardur: »Er eingin Gud? Men so kunnu menniskju gera alt tað illa, tey vilja!« – Nei, svaraði tann 13 ára gamli bygdardröngurinn, »tí eitthvørt er til, ið rópast fyri moral.«

Tað vóru óivað diskussiónir um rætt og skeivt, um synd og helviti, sum gjørdur, at mín barnatrúgv misti støðufestið.

Tað var serstakliga hugsanin, at tað rætta og góða var tað, sum Gud vildi, og tað skeiva og illa var tað, sum var í stríð við Guds vilja. Og tann, sum gjørdi móti Guds vilja, kom í helviti, og tann, ið fylgdi Guds boðum, kom í himmalin. Eg helt, at hetta var bæði óskiljandi, órættvíst og óhugnaliga ljótt. Tað góða má t.d. vera, at vit hjálpa øðrum, tí tey hava hjálp fyri neyðini – ikki tí, at vit vænta at sleppa í himmalin afturfyri. Og tað hevur enn minni moralska meining, at vit eru góð ímóti øðrum, tí annars fara vit til helvitis.«

Undirhald sum í Hollywood

HEÐIN LAMHAUGE

»Tey, sum seta spurnartekin við menningarlæru Darwins ella biðja um prógv, verða skýrd modernaðir trúarvillingar og byttlingar. Men

framtíðin fer at vísa, at darwinisman var ein naturalistisk hypotesa við nógvum veikleikum, ið tók sær einkarrætt innan náttúruvísindi og onnur vísindaøkir. Og royndirnar at útiþýsa øllum vísindaligum atfinningum, ikki minst í ES-lóggávu, fara at gerast truplari og truplari (...).

ES-resolusjón 1580 frá 2007 heitir inniliga á limalondini um at viðurkenna darwinismuna sum einasta vísindaliga ástøði í náttúrufrøði. Tað er undirhald a la Hollywood, tá samtyktin leggur áherðslu á, at stabiliteturin og framburðurin í Europa kemur í stóran vanda, um darwinisman ikki fær innivist hjá vísindunum.«

Halleluja-útgáva av gudloysi

SÍMUN ABSALONSEN

»Seinnu árinu hava vit fingið eina nýmótans halleluja-útgávu av gudloysi ella ateismu, sum sigur, at fólk, ið trúgva á Gud, eru annaðhvørt bytt,

óupplýst ella ónd. Men tað finnst fleiri rationellar grundgevingar fyri, at Gud finst, bæði í tí deyðu og livandi náttúruni. Tí hvussu sannlíkt er tað, at alheimurin er eitt úrslit av tilvild? Ella at lív kyknaði úr ongun? (...).

Kunnu vit prógva Guds eksistens eins og ein matematiskan frymil? Svárið er "nei", av tí at prógv er eitt sera kravmikið orð. Men spurningurin kann orðast øðrvísi: Ber tað til rationelt at grundgeva fyri Guds eksistens? Eru tað aðrar ábendingar um Gud enn heilagar skriftir og religiøsar dogmur? Til hetta vil eg avgjørt svara JA.«

